



Paweł Grzybowski, 2017-10-18 09:26

Pielęgniarka skieruje na badania i wypisze receptę



Thinkstock/Getty Images

Do konsultacji publicznych trafił projekt rozporządzenia ministra zdrowia, poszerzający kompetencje zawodowe pielęgniarek i położnych.

Projekt rozporządzenia ministra zdrowia dotyczy wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne.

Jak czytamy w uzasadnieniu, projekt ma na celu umocnienie pozycji zawodowej pielęgniarek i położnych poprzez wykorzystanie ich wykształcenia i doświadczenia poszerzając ich kompetencje zawodowe włączając pielęgniarki i położne w szerszym niż dotychczas zakresie w proces terapeutyczny pacjenta.

Ministerstwo zaznacza, iż powyższe ma znaczenie w zabezpieczeniu świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych pacjentom w zakresie dostępności do otrzymania recepty na produkty lecznicze, wydanej przez pielęgniarkę lub położną bez konieczności wizyty lekarskiej lub w ramach kontynuacji leczenia, czyli wydania kolejnej recepty przez pielęgniarkę lub położną na zlecenie lekarskie, bez konieczności każdorazowego potwierdzania kontynuacji leczenia przez lekarza. Poprawia to jakość opieki pielęgniarskiej nad pacjentem, wpływa na skrócenie czasu oczekiwania na wizytę lekarską i skraca okres oczekiwania na rozpoczęcie lub kontynuowanie terapii.

Istotą regulacji jest określenie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, które mogą być ordynowane i

zlecane przez pielęgniarki i położne, oraz badań diagnostycznych, na które ma prawo wystawiać skierowania pielęgniarka lub położna.

Zgodnie z art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej w ramach samodzielnego wykonywania świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, pielęgniarka i położna posiadające dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo oraz pielęgniarki i położne posiadające tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa mają prawo samodzielnie:

1) ordynować leki zawierające określone substancje czynne oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawiać na nie recepty,

2) ordynować określone wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie zlecenia albo recepty

- jeżeli ukończą kurs specjalistyczny w tym zakresie,

3) wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych, w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej, z wyjątkiem badań wymagających metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta.

Podobne rozwiązania w UE

W państwach członkowskich UE istnieje zróżnicowany charakter prawodawstwa w opisywanym zakresie. W wielu państwach, a szczególnie w państwach członkowskich UE istnieją rozwiązania umożliwiające pielęgniarkom i położnym wystawianie recept. Uprawnienia pielęgniarek i położnych do przepisywania recept w wielu krajach są różnicowane i zależą od systemu opieki zdrowotnej, rozmieszczenia populacji i statusu zawodu pielęgniarki i położnej.

W Wielkiej Brytanii np. przyznawanie uprawnień do wystawiania recept rozpoczęto od pielęgniarek i położnych środowiskowych. Stało się to podstawą do rozszerzenia tych uprawnień dla szerszej grupy pielęgniarek. Głównymi powodami przyznawania uprawnień było poprawa dostępności pacjentów do świadczeń zdrowotnych.

Powyższe rozwiązania funkcjonują m.in. w Irlandii, Hiszpanii, Szwecji, Danii, Holandii, Wielkiej Brytanii. Rozwiązania funkcjonujące w Wielkiej Brytanii związane są ze zróżnicowanym charakterem uprawnień i kompetencji pielęgniarek i położnych na trzech różnych poziomach przygotowania zawodowego.

Jak zaznacza ministerstwo, z doświadczeń europejskich wynika, że powyższe rozwiązania przynoszą korzyści dla pacjentów jak i dla systemu. Pacjenci bardziej przestrzegają zaleceń terapeutycznych, mają łatwość ponownej konsultacji z pielęgniarką. Pielęgniarki postrzegane są jako profesjonalnie przygotowane, uzyskują dobre efekty w komunikacji z pacjentami. Ma to przełożenie na efekty ekonomiczne, satysfakcję pacjentów i oszczędność czasu. Powyższe zmiany wpływają na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami ochrony zdrowia jak też wydajność poszczególnych członków zespołu terapeutycznego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, w Irlandii w 2013 r. pielęgniarki i położne wystawiły 34 310 recept dla ponad 28 000 indywidualnych pacjentów.

Szkolenia

Szkolenia z zakresu ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych oraz wypisywania recept dla pielęgniarek i położnych realizowane są od grudnia 2015 r.

Od tego okresu liczba pielęgniarek i położnych, która ukończyła szkolenia wygląda następująco:

8 409 pielęgniarek i położnych ukończyło szkolenia, w tym:

- 1) część I (ordynacja) – 5 343 pielęgniarki i położne,
- 2) część II (kontynuacja) – 3 066 pielęgniarek i położnych.

809 pielęgniarek i położnych jest w trakcie trwania szkoleń.

W systemie ubezpieczenia zdrowotnego (dane otrzymane z Narodowego Funduszu Zdrowia według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r.), liczba pielęgniarek i położnych, które mają nadane przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia uprawnienia do pobierania unikalnych numerów identyfikujących recepty wynosi 1 054, w tym 533 stanowią indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych, a 521 to pielęgniarki i położne ubezpieczenia zdrowotnego, dla których świadczeniodawcy pobierają unikalne numery identyfikujące recepty.

Liczba zrealizowanych recept wystawionych przez uprawnione pielęgniarki i położne wynosi 95 736 (stan na dzień 30 czerwca 2017 r.), w tym 1 319 recept zostało wystawionych w ramach samodzielnego ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych, natomiast 94 417 recept zostało wystawionych w ramach realizacji zleceń lekarskich (kontynuacja).

Źródło: RCL